ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 90.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. *ПЯТНИЦА*, 16-*го Ноября* — **1845** — *Wilno PIĄTEK*, 16-*go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 10 *Ноября.*

4-го Ноября, супруга Англійскаго Посланника, Г-жа Блумфильдъ, и супруга Португальскаго Посланника, Г-жа Коррея, имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Высочествамъ Государынѣ Цесаревнѣ Великой Княгинѣ Маріи Александровнѣ и Государынѣ Великой Княгинѣ Маріи Николаевнѣ.

Въ тотъ же день, Кавалеръ Коррея Генрикесъ, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Е. В. Королевы Португальской, имѣлъ честь представляться, въ Царскомъ Селѣ, Ея Императорскому Высочеству Государынѣ Великой Княгинѣ Маріи Николаевнѣ.

—

Государь Императоръ, согласно представленію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, 2-го Октября, Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Ссылаемыхъ въ Сибирь маловажныхъ преступниковъ Евангелическаго Исповѣданія, какого бы они ни были племени, поселять въ Тобольской Губерніи, въ находящейся уже тамъ колоніи Рышково, гдѣ имѣть постоянное пребываніе Пастору означеннаго исповѣданія, для духовнаго назиданія тѣхъ ссыльныхъ. 2) Прочихъ затѣмъ, болѣе важныхъ преступниковъ Евангелическаго Исповѣданія, ссылаемыхъ въ Сибирь на поселеніе, отправлять въ Енисейскую Губернію, гдѣ образовать для всѣхъ ихъ въ Минусинскомъ Округѣ одну или двѣ колоніи, смотря по надобности, опредѣливъ сообразно тому одного или двухъ Пасторовъ.

—

Въ Коммерческой Газетѣ напечата вѣдомость о золотѣ и платинѣ, добытыхъ при казенныхъ и частныхъ заводахъ хребта Уральскаго, за первую половину 1845 года. Золота добыто на казенныхъ заводахъ 60 пуд. 2 фунт. 77 зол. 12 дол., на частныхъ 98 п. 16 ф. 49 зол. $42\frac{3}{4}$ д., въ томъ числѣ: свыше 27-ми пудовъ на заводахъ Верхъисетскихъ, Гвардіи Корнета Яковлева; свыше 13-ти пуд. на заводахъ Невьянскихъ, Гг. Яковлевыхъ; свыше 12-ти пуд. на заводахъ Каслинскихъ и Кыштымскихъ, наслѣдницъ Расторгуева, и свыше 11-ти пуд. на заводахъ Нижнетагильскихъ (Гг. Демидовыхъ) и Сысертскихъ, Гг. наслѣдниковъ Расторгуева. Всего добыто на казенныхъ и частныхъ заводахъ 157 п. 19 ф. 30 зол. $34\frac{3}{4}$ д. Платины добыто на заводахъ частныхъ 35 пуд. 14 фунт. 3 зол. 54 дол.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 10-*go Listopada.*

Dnia 4 go Listopada, Pani *Bloomfield*, żona Posła Angielskiego, i Pani *Correa*, żona Posła Portugalskiego, miały zaszczyt bydź na posłuchaniu u Ich Cesarskich Wysokości Cesarzewny Wielkiej Xiężny Maryi Alexandrówny i Wielkiej Xiężny Maryi Nikołajewny.

Tegoż dnia, Kawaler *Correa Henriquez*, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister Najjaśniejszéj Królowéj Portugalskiéj, miał honor otrzymać posłuchanie, w Carskim Siole, u Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Maryi Nikołajewny.

—

Jego Cesarska Mość, stosownie do przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 2-go Października, Najwyżéj rozkazać raczył: 1) Zsyłanych na Syberyą mniéj ważnych przestępców Ewangielickiego wyznania, bez żadnéj różnicy pochodzenia, osiedlać w Gubernii Tobolskiéj, w znajdującéj się już tam kolonii Riszkowo, gdzie ma stale zamieszkiwać Pastor tego wyznania dla duchownego nauczania tych zesłańców. 2) Innych zaś, bardziéj ważnych przestępców Ewangielickiego wyznania, osądzonych na Syberyą dla osiedlenia, wysyłać do Gubernii Enisejskiéj, gdzie założyć dla nich w Minusińskim okręgu jedną lub dwie kolonie, według potrzeby, naznaczywszy stosownie do tego jednego lub dwóch Pastorów.

—

W Gazecie Handlowéj pomieszczony jest wykaz złota i platyny, dobytych w kopalniach skarbowych i prywatnych pasma gór Uralskich, w pierwszéj połowie roku 1845. Złota dobyto w kopalniach skarbowych: pudów 60, funtów 2, zołotników 77, dol $42\frac{3}{4}$: w téj ilości, przeszło 27 pudów w kopalniach Wierchissetskich, Korneta Gwardyi Jakowlewa: przeszło 13 pudów, w kopalniach Newjańskich, PP Jakowlewów; przeszło 12 pudów, w kopalniach Kaslińskich i Kysztymskich, sukcessorek Rastorgujewa, i przeszło 11 pudów, w fabrykach Niżnietiahilskich (PP. Demidowów) i Sysertskich, PP. sukcessorów Rastorgujewa. W ogóle, złota dobyto, w kopalniach skarbowych i prywatnych: pud. 157, funt. 19, zołot. 30, dol $54\frac{3}{4}$. Platyny dobyto, w kopalniach prywatnych: pud. 35, funt. 14, zołotn. 3, dol 54.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 1 Ноября.

Изъ Кельна сообщаютъ, что Кельнскій архіепископъ, митрополитъ прирейнскихъ-вестфальскихъ церковныхъ провинцій, Климентъ-Августъ, баронъ Дросте Вишерингъ, родившійся 21-го Февраля 1773 г., а 29 Мая 1836 года возведенный въ архіепископскій санъ, 19-го Октября, послѣ продолжительной болѣзни, скончался въ Минстерѣ. Коадъюторъ кельнскаго архіепископства Гейзель будетъ наименованъ архіепископомъ.

Франція.

Парижъ, 4 Ноября.

Изъ Марсели сообщаютъ, что графы: Бельтрами, Біанколи, Паси и Веттелани, докторъ Андреини, адвокатъ Рьенци и Г. Грунди, зачинщики послѣдняго мятежа въ Романіи, по повелѣнію гросъ-герцога Тосканскаго выпущены изъ заключенія и прибыли сюда на пароходѣ *Sesostris*.

— Оттуда же, въ частномъ письмѣ сообщаютъ: „Англійскій кабинетъ, кажется, сообщилъ испанскому правительству ноту, коею протестуетъ противъ бракосочетанія Инфантины съ сыномъ французскаго Короля, и требуетъ, чтобы, по крайней мѣрѣ до тѣхъ поръ, сей союзъ былъ отложенъ, пока Королева Изабелла не вступитъ въ бракъ и не родитъ наслѣдника испанскаго престола. Извѣстіе это сообщаютъ и въ *Espactador*.

— Въ *Moniteur Algerien* напечатано слѣдующее: „Изъ западной оранской провинціи не получено здѣсь никакого важнаго извѣстія. Генералъ Ламорисьеръ стоялъ, 24-го Октября, въ Сиди-Бель-Аббесѣ, будучи въ готовности отразить покушенія непріятеля между рѣками Ведъ-Меккерою и Исерою. Въ Тлемзенѣ онъ оставилъ генерала Кавеньяка, который долженъ былъ двинуться къ Себбѣ. Колонна подъ командою полковника (нынѣ генерала) Жери, 21-го числа, выступила изъ Маскары; 22-го, утромъ, она напала, въ мѣстоположеніи почитавшемся неприступнымъ, на 600 наметовъ возставшихъ Бени-Гуграновъ; 23-го встрѣтила близъ Арджель-Беиды многочисленный отрядъ пѣхоты, который при содѣйствіи 800 чел. конницы, покушался воспрепятствовать движенію, бросившись на нашъ аріергардъ, состоящій изъ двухъ баталіоновъ. Ожесточеніе Арабовъ въ невыгодной позиціи, гдѣ конница не могла дѣйствовать, было такъ велико, что бой сдѣлался рукопашнымъ; наконецъ два баталіона аріергарда, бросившись впередъ въ штыки, положили конецъ схваткѣ. Потеря непріятеля должна быть значительна; мы съ нашей стороны лишились 5 челов. убитыми и 29 раненными. Полковникъ Сентъ-Арно выступилъ съ своимъ отрядомъ изъ Орлеанвиля, для содѣйствія движенію мостаганемскаго отряда.“

— О необходимости немедленнаго доставленія новыхъ войскъ въ Африку, можно судить изъ слѣдующаго происшествія: Значительная часть сильнаго племени Бени-Амеръ, отпала послѣ тщетнаго ожиданія, въ продолженіи 4-хъ дней, обѣщаннаго прибытія новыхъ подкрѣпленій изъ Франціи; ибо вслѣдствіе сего замедленія, распространили тамъ ложный слухъ, что Англія объявила Франціи войну, и недопускаетъ дальнѣйшаго доставленія войскъ въ Африку. Нѣкто Гамедъ-Бель-Гаджи, начальникъ Хаседжскаго племени, который недавно въ одной деревнѣ въ оранскихъ окрестностяхъ построилъ домъ, стоившій ему 6,000 франковъ, оставилъ его и присоединился къ мятежникамъ. Полковникъ Вальсинъ Эстергази, директоръ арабскихъ дѣлъ въ оранской провинціи, получивъ объ этомъ донесеніе, велѣлъ арестовать всѣхъ лицъ принадлежащихъ къ сему племени, живущихъ въ Оранѣ и окрестностяхъ.

— И въ Константинской провинціи начинаютъ уже обнаруживаться признаки мятежа.

— Флотъ подъ командою контръ-адмирала Парсеваля-Дешена, оставивъ сардинскій портъ въ Cagliari, 29-го Октября прибылъ въ Тулонъ; о дальнѣйшемъ назначеніи онаго ничего еще съ достовѣрностію не извѣстно.

— Г. Беррье отправился въ Фросдорфъ, чтобы присутствовать тамъ при бракосочетаніи сестры герцога Бордосскаго съ герцогомъ Луккскимъ.

— Генералъ графъ Клейнъ, французскій перъ, третьяго дня скончался на 86 году.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 1 listopada.

Donoszą z Kolonii, że Arcybiskup Koloński, Metropolita Nadreńsko-Westfalskich prowincyi kościelnych, Klemens August, Baron Droste Vischering, urodzony d. 21 stycznia 1773, a d. 29 maja 1836 podniesiony na stolicę Arcybiskupią, umarł w Münster, d. 19 października, po długiéj i bolesnéj chorobie. Koadjutor arcybiskupstwa Kolońskiego, JX. Geisel, nosić będzie odtąd tytuł Arcybiskupa.

Francya.

Paryż, 6 listopada.

Z Marsylii donoszą, że Hrabiowie Beltrami, Biancoli, Pasi i Vittelani Doktor Andreini, Adwokat Rienzi i P. Grundi, przywódzcy ostatniego powstania w Romanii, na rozkaz W. Xięcia Toskańskiego wypuszczeni zostali z więzienia i tam na parostatku *Sesostris* przybyli.

— W liście prywatnym z tegoż miasta czytamy: „Zdaje się, że gabinet angielski przesłał notę do rządu hiszpańskiego, w któréj protestuje przeciw małżeństwu Infantki z synem Króla Francuzów, przynajmniéj dopóki Królowa Izabella nie wnijdzie w związki małżeńskie i nie wyda na świat następcy tronu hiszpańskiego. Tęż samą wieść zawiera *Espectador*.

— *Moniteur Algérien* zawiera z Algieru co następuje: „Od zachodniéj granicy prowincyi Oran, nie nadeszła tu żadna ważna wiadomość. Jenerał Lamoricière stał d 24 października w Sidi-Bel-Abbes, przygotowany na przedsięwzięcia nieprzyjaciela między rzekami Wed-Mekerra i Iserą. Pozostawił on w Tlemsen Jenerała Cavaignac, który miał postąpić ku Sebbu. Kolumna dowodzona przez Półkownika (teraz Jenerała Gery), wyruszyła d. 21 z Maskary; dnia 22 rano, uderzyła w uważanéj za niedostępną okolicy, na 600 namiotów powstałych Beni-Gugranów; dnia 23 spotkała pod Ardżel-Beida liczny oddział piechoty, która wspierana przez 800 jazdy, chciała się oprzeć pochodowi, rzucając się na naszą straż tylną z dwóch batalionów złożoną. Zaciętość Arabów, w przykrém położeniu miejsca, gdzie jazda działać nie mogła, była tak wielka, że pojedyńczo żołnierz z żołnierzem się spotykał; nareszcie dwa bataliony tylnéj straży rzuciwszy się z bagnetem naprzód, położyły koniec téj walce. Strata nieprzyjaciela musiała być znaczna, my utraciliśmy 5 zabitych i 29 ranionych. Półkownik St. Arnaud wyruszył na czele kolumny z Orleansville, dla wspierania poruszeń kolumny z Mostaganem.“

— Jak potrzebném jest śpieszne przewiezienie nowego wojska do Afryki, okazuje się z następującego wypadku: Znaczna część mocnego pokolenia Beni Amer, odpadła dopiéro wtedy, gdy już 4 dni napróżno oczekiwano na zapowiedziane przybycie nowego wojska z Francyi. W skutek albowiem tego opóźnienia, rozszerzono tam zdradziecką pogłoskę, że Anglia wypowiedziała Francyi wojnę, i nie dozwala dalszego przewożenia wojsk do Afryki. Niejaki Hamed-Bel Hadżi, Kaid pokolenia Hasedż, który niedawno, w jednéj wsi pod Oranem, wybudował dom, kosztujący go 6,000 fr., pozostawił go otworem i przyłączył się do powstania. Na tę wiadomość Półkownik Walsin Esterhazy, dyrektor interessów arabskich w prowincyi Oranu, kazał uwięzić wszystkich ludzi należących do tego pokolenia, znajdujących się w Oranie i w okolicy.

— I w prowincyi Konstantyńskiéj zaczynają się już objawiać symptomata niespokojności.

— Flota pod rozkazami Kontr-Admirała Parseval-Dechênes, opuściwszy port Sardyński w Cagliari, przybyła pod Tulon d. 29 października. O dalszém jéj przeznaczeniu, nic jeszcze nie wiadomo z pewnością.

— P. Berryer wyjechał do Frohsdorf, aby tam być obecnym na zaślubinach siostry Xięcia Bordeaux z dziedzicznym Xięciem Lukki.

— Jenerał Hr. Klein, Par Francyi, umarł onegdaj przeżywszy lat 86.

7 Ноября.

Здѣсь получены оффиціальныя извѣстія изъ Альжиріи отъ 30-го Октября. Маршалъ Бюжо, 26 числа, стоялъ лагеремъ подъ Аинъ-Тукерія, между Теніельэль-Гада и Тіаретомъ. Военныхъ дѣйствій не было.

— Колонны генералъ-маіоровъ: Жантиля, Маре, Коммана и Реве подчинены начальству генералъ-лейтенанта Бедо. Сегодня отправлены моремъ въ Бону 300 плѣнныхъ, взятыхъ въ послѣднихъ сраженіяхъ. Въ Медеи арестованы за политическіе проступки 11 Арабовъ.

— 24-го Октября, значительный отрядъ Кабиловъ, пользуясь темнотою ночи, обошелъ наши аванпосты близъ Бужіи и забрался на христіанское кладбище, гдѣ совершивъ разныя неистовства, т. е. истребивъ надгробные кресты, открывъ гробы, удалился въ горы.

— Контръ-адмиралъ де ла Рокъ, который будетъ командовать флотиліею при западныхъ берегахъ Африки, отправился въ Лоріанъ, гдѣ подниметъ флагъ свой на пароходномъ кораблѣ *Caraibe*.

— Въ Авиньонѣ, закрыли домъ Іезуитовъ, въ коемъ находились послушники этого ордена. Въ концѣ Октября, 18 членовъ этой конгрегаціи отправились въ Генуу, а трое остались для приведенія въ порядокъ своихъ дѣлъ.

8 Ноября.

— Третьяго дня, то есть въ годовщину кончины родителя Короля Людовика Филиппа, отправлена была паннихида въ Сенъ-Клу; при совершеніи этого Богослуженія присутствовала Королевская фамилія.

— Со времени своего возвращенія въ Парижъ, Г. Тьеръ часто ѣздитъ въ Королевскій замокъ. Третьяго дня онъ поздравлялъ герцога Жуэнвильскаго, по случаю благополучнаго разрѣшенія отъ бремени его супруги.

— Въ частномъ письмѣ изъ Альжира описываютъ чрезвычайный безпорядокъ въ дѣлакъ этого края, и причину онаго приписываютъ худому управленіе маршала Бюжо. Генералъ-губернаторъ отправился, какъ извѣстно, изъ Миліаны въ Тенетъ, откуда онъ намѣревался отправиться въ Тіаретъ; сомнительно однако, чтобы онъ исполнилъ свое обѣщаніе. Генералъ Ламорисьеръ безостановочно преслѣдуетъ Абдэль-Кадера, а побѣды его и движенія другихъ отрядовъ возстановятъ прежній порядокъ вещей. Возмущеніе разширилось только въ оранской провинціи; западная же Альжирія, страна Деллисъ, Медеахъ, Миліана и Константина совершенно спокойны, и скорѣе можно ожидать опасности отъ худой политики и незнанія альжирскихъ дѣлъ, чѣмъ отъ возмущеній Кабиловъ и Арабовъ. Вообще въ Альжирѣ удивляются медленности, съ которою отправляются полки въ Оранъ, и несоотвѣтственному расположенію отрядовъ, тѣмъ болѣе, что отвѣтъ мершала Бюжо военному министру, въ которомъ маршалъ говоритъ, что путь ведущій къ пораженію Абд-эль-Кадера лежитъ не чрезъ Парижъ, подавалъ надежду на лучшій результатъ.

— Въ здѣшнихъ журналахъ помѣщено слѣдующее извѣстіе изъ Танжера, отъ 20 Сентября: „Генеральный англійскій консулъ, Г. Джонъ Друммонъ-Гай на сихъ дняхъ отправился въ Фецъ, для того, чтобы вручить императору подарки присланные англійскимъ правительствомъ. Приверженцы Абд-эль-Кадера въ Гибралтарѣ сильно стараются убѣдить его очистить страну Рифъ, чтобы лишить Французовъ предлога вторгнуться въ оную, а Абд эль-Рамана — занять сію страну, до сихъ поръ отъ него независящую, и потому совѣтуютъ Эмиру обратиться на югъ, къ Сахарѣ, непринадлежащей ни Альжиру ни Марокко. Всѣмъ наблюдающимъ за ходомъ дѣлъ въ Алжирѣ, со времени занятія онаго Французами, хорошо извѣстно, что гибралтарскіе купцы всячески поддерживаютъ Эмира. Они въ семъ случаѣ имѣютъ въ виду личныя выгоды, и снабжаютъ Абдэль-Кадера оружіемъ и военными припасами; кромѣ того въ ихъ рукахъ находится торговая монополія въ Марокко и средней Африкѣ; но монополія эта до тѣхъ только поръ можетъ существовать, пока продлится въ Альжирѣ война. Носятся слухи, что въ непродолжительномъ времени изъ Марокко будетъ отправленъ посланникъ въ Парижъ.

— Увѣряютъ, что Франція и Англія предпримутъ экспедицію въ Мадагаскаръ, и что, по обоюдному

Dnia 7 listopada.

Otrzymano tu urzędowe z Algieryi wiadomości, dochodzące do 30-go października. Marszałek Bugeaud obozował 26-go pod Ain Tukeria, między Teniet-el Had a Tiaretem. Na polu bitwy nic się ważnego nie zdarzyło.

— Oddziały Jenerał-Majorów: Gentil, Marey, Commanu i Reveu, przeszły pod dowództwo Jenerał-Porucznika Bedeau. Dnia 30 go wyprawiono z Algieru morzem do Bony, 300 jeńców, pojmanych w ostatnich bitwach. W Medeah uwięziono z powodu przewinień politycznych 11 Arabów.

— W nocy z dnia 24-go Października, pewna liczba Kabylów, korzystając z ciemności, obeszła nasze przednie straże pod Bugią, i dostała się na cmentarz Europejski, gdzie dopuścili się różnych bezprawiów powyrywali krzyże i znieważyli groby, a dokonawszy największéj obelgi, znowu niepostrzeżeni od straży dostali się w góry.

— Kontr-Admirał de la Roque, mający dowodzić flotą francuzką przy zachodniém wybrzeżu Afryki, wyjechał do Lorient, gdzie zatknie swoję flagę na okręcie parowym *Caraibe*.

— W Avignon, dom Jezuitów, mieszczący w sobie nowicyat tego zakonu, został zamknięty. Przy końcu października, 13 tu członków tego zgromadzenia udało się do Genui, trzech zaś pozostało dla urządzenia swoich interessów.

Dnia 8 listopada.

Onegdaj, jako w rocznicę śmierci ojca Króla Ludwika Filipa, odbywało się nabożeństwo żałobne w kaplicy zamku St. Cloud, na którém znajdowała się rodzina Królewska.

— Od czasu powrótu do Paryżu, P. Thiers bywa częste w zamku Królewskim. Onegdaj udał się do Xięcia Joinville, w celu złożenia mu powinszowania, z powodu szczęśliwego rozwiązania jego małżonki.

— List datowany 30 października z Algieru, wystawia nam największe zamięszanie i nieporządek w sprawach Algieryi, i przypisuje to wszystko zarządowi Marszałka Bugeaud. Jeneralny gubernator wyruszył, jak wiadomo, z Milianah do Teniet, skąd miał się udać następnie do Tiaretu; wątpić jednak należy, czy dotrzyma swego przyrzeczenia. Tymczasem Jenerał Lamoricière ciągle walczy i ściga Abd-el-Kadera, a zwycięztwa jego i poruszenia innych kolumn, obiecują przywrócić wkrótce dawny porządek rzeczy w Algieryi Zresztą powstanie głównie ogarnęło tylko prowincyą Oranu; zachód Algieryi, okolice Dellys okręgi Medeah, Milianah i Konstantyna są spokojne, i niebezpieczeństwa szukać należy, raczéj w złéj polityce rządu i nieznajomości interessow Algierskich, aniżeli w poruszeniu Kabylów i Arabów. W ogóle, w Algierze dziwią się wszyscy powolności, z jaką się posyłają posiłki do Oranu, oraz niestosownemu rozpołożeniu oddziałów, tém bardziéj, że odpowiedź dana przez Marszałka Bugeaud ministrowi wojny: iż droga do zwycięženia Abd el Kadera nie przez Paryż prowadzi, kazała się innych skutków spodziewać.

— Tutejsze dzienniki zawierają następną wiadomość z Tangeru, pod d. 20 października: „Jeneralny Konsul angielski. P. John Drummon-Hay, wyjechał w tym tygodniu do Fezu, w celu oddania podarunków, przez rząd Angielski dla Cesarza przysłanych. Stronnictwo Abd-el-Kadera w Gibraltarze pracuje czynnie nad tém, aby go skłonić do opuszczenia okolicy Rif a to aby odjąć Francuzów wszelki pozor do wtargnienia tam, albo też do zajęcia téj dotychczas niepodległéj strony pod władzę Abd-el-Rhamana. Dla tego radzą Emirowi zwrócić się na południe, do części Sahary, nie należącéj ani do Algieryi, ani do Marokko. Wszystkim bacznie uważającym bieg rzeczy od czasu zajęcia Algieryi przez Francuzów, wiadomo jest, iż kupcy Gibraltarscy popierają zawsze radą i czynem plany Emira. Mają oni w tém własny interess, opatrują bowiem Abd-el-Kadera w broń i zapasy wojenne, oraz utrzymują monopol handlu ze środkową Afryką i Marokko, który tylko dopóty utrzymywać się może, dopóki trwa wojna w Algieryi. Mowia także o wkrótce mającym nastąpić wyjeździe do Paryża Posła marokkańskiego.

— Zapewniają, że Francya i Anglia przedsięwezmą oddzielne wyprawy na Madagaskar, i że, w skutku porozu-

согласію между Парижемъ и Лондономъ, постановлено, въ случаѣ побѣды, понудить Ховашовъ къ такимъ условіямъ, на основаніи коихъ всѣ народы могли бы вести торговлю въ Мадагаскарѣ. Кромѣ того, Франція и Англія будутъ требовать особыхъ для себя выгодъ.

— Работы по устройству электрическаго телеграфа между Парижемъ и Руэномъ уже окончены, и начальства уже пересылаютъ депеши этимъ путемъ.

— Частныя письма, полученныя сегодня изъ Лондона, наполнены извѣстіями о несогласіи, господствующемъ между англійскими министрами, вслѣдствіе чего герцогъ Веллингтонъ намѣревается выйти изъ кабинета.

— Англійскій посланникъ, лордъ Коулей, выздоровѣлъ и почти каждый вечеръ бываетъ въ Сенъ-Клу.

9 *Ноября.*

Королеву Марію Христину ожидаютъ въ Парижъ, гдѣ она проживетъ нѣсколько мѣсяцевъ.

— Китайскій мандаринъ Кіингъ, заключившій съ Г. Лагрене торговый трактатъ между Франціею и Китаемъ, пожалованъ кавалеромъ ордена почетнаго легіона.

— Завтра обнародовано будетъ постановленіе, коимъ занимавшій при маршалѣ Сультѣ высшую должность, генералъ лейтенантъ Сентъ-Іонъ, назначается военнымъ министромъ, вмѣстѣ съ этимъ онъ будетъ возведенъ въ званіе пера, потому что онъ доселѣ не былъ депутатомъ; а по парламентскимъ постановленіямъ долженъ непремѣнно быть членомъ одной изъ палатъ. Маршалъ Сультъ, по званію предсѣдателя совѣта министровъ получать будетъ 40,000 фр, а новый министръ по положенію 80,000 фр. До сего времени маршалъ Сультъ, по званію предсѣдателя совѣта и по должности военнаго министра, получалъ 120,000 фр. въ годъ.

— *Constitutionnel* упрекаетъ министровъ за то, что они назначили военнымъ министромъ, вмѣсто самаго старшаго маршала, одного изъ младшихъ генералъ-лейтенантовъ, въ такое время, когда военному министерству предстоятъ важныя дѣла. Если правда, что несогласіе съ маршаломъ Бюжо заставило маршала Сульта оставить военное министерство, то все таки онъ отвѣтствуетъ за оное, какъ председатель министровъ. Если же состояніе здоровья заставитъ маршала Сульта совсѣмъ удалиться отъ дѣлъ, въ такомъ случаѣ долженъ быть назначенъ отвѣтственный министръ, а не чиновникъ служившій при немъ, на котораго онъ всегда можетъ имѣть вліяніе. Изъ сего видно, что Г. Гизо не осмѣливается занять мѣста предсѣдателя, и что маршалъ Сультъ только въ крайнемъ случаѣ откажется отъ должности предсѣдателя министровъ и положеннаго по ней оклада.

— Сверхъ отправленныхъ въ Африку 12,000 человѣкъ, правительство назначило еще 7,930 человѣкъ для укомплектованія находящихся тамъ полковъ, но число сіе недостаточно по поводу значительной убыли въ войскахъ альжирской арміи.

10 *Ноября.*

Говорятъ, будто французское правительство просило Папу о возведеніи архіепископовъ Эскаго и Буржскаго въ кардинальскій санъ, и что Его Святѣйшество охотно согласился на это.

— Въ альжирскихъ журналахъ, отъ 5 Ноября, помѣщены слѣдующія извѣстія: Арабы прибывшіе въ минувшую Субботу въ Альжиръ, изъ окрестностей Тениэль эль-Гада доставили извѣстіе, что герцогъ Исли напалъ на мятежное племя собравшееся въ разстояніи 25 миль отъ Аинъ-Туркеріи, и въ 8-ми миляхъ къ югу отъ Тениэль эль-Гада. Маршалъ произвелъ сіе нападеніе нечаянно съ французскою и арабскою конницами и частью пѣхоты ѣхавшей на лошакахъ. При внезапномъ семъ нападеніи, Арабы лишились трехъ сотъ чел. убитыми и такого-же числа раненными. Всѣ стада ихъ достались Французамъ, и если вѣрить, разсказамъ туземцевъ, количество захваченнаго скота простирается до 16,000 штукъ. Въ плѣнъ взято отъ 600 до 800 чел. У Французовъ число раненныхъ незначительно между ними находятся два офицера. Результатъ сего нападенія сильно подѣйствовалъ на сосѣднія племена.

— Изъ Тенеса увѣдомляютъ, что назначенный Французами ага Сбеахскаго племени умерщвленъ былъ публично слѣдующимъ образомъ: Онъ находился въ

mienia się między obudwóma krajami, zgodzono się wymódz na Howaszach, w razie zwycięztwa, takie warunki, któreby wszystkim narodom bez różnicy, dozwalały prowadzić handel przy brzegach Madagaskaru. Oprócz tego, obie traktujące strony mają żądać dla siebie oddzielnych korzyści.

— Roboty około telegrafu elektrycznego między Paryżem i Rouen są ukończone, i władze na całéj téj linii przesyłają już depesze.

— Listy prywatne otrzymane dziś z Londynu, pełne są wiadomości o zupełném poróżnieniu, jakie panuje między członkami gabinetu angielskiego, w skutku których Xiążę Wellington zamyśla usunąć się z ministerstwa.

— Lord Cowley, Poseł angielski, wrócił znowu do zdrowia, i prawie co wieczór bywa w St. Cloud.

Dnia 9 *listopada.*

Królowa Marya Krystyna spodziewana jest niebawem w Paryżu, gdzie ma zabawić kilka miesięcy.

— Mandaryn Ki Ying, który łącznie z P. Lagrénée zawarł traktat handlowy między Francyą a Chinami, mianowany został kawalerem Legii Honorowéj.

— Jutro ogłoszone będzie postanowienie, mianujące Ministrem wojny Jenerał-Porucznika Saint Yon, który pod Marszałkiem Soult zajmował jedno z najwyższych miejsc w témże ministerstwie. Jenerał-Porucznik Moline de Saint-Yon ma oraz otrzymać godność Para; nie był bowiem dotychczas deputowanym, a zwyczaje parlamentowe wymagają, aby Minister był koniecznie członkiem jednéj z Izb. Marszałek Soult, jako Prezes Rady, pobierać będzie nadal 40,000 fr.; nowy zaś Minister zwykłą płacę Ministrów 80,000 fr. Dotychczas Marszałek, jako Prezes rady i Minister wojny, miał 120,000 fr. rocznie.

— *Constitutionnel* zarzuca Ministrom, że w miejsce najstarszego Marszałka, obierają Ministrem wojny najmłodszego Jenerał Porucznika, i to w chwili, kiedy to Ministerstwo ma do rozstrzygnienia najważniejsze kwestye. Jeżeli jest prawda, że spory z Marszałkiem Bugeaud zmuszają Marszałka Soult do opuszczenia ministerstwa wojny, zawsze jednak jest on odpowiedzialnym, jako Prezes gabinetu. Jeżeli zaś tylko stan zdrowia był powodem Marszałkowi do usunięcia się od steru rządu, tedy należałoby mianować takiego Ministra, któryby sam istotnie był odpowiedzialnym, nie zaś urzędnika który pracował pod Marszałkiem, i na którego on ciągle wpływać będzie. Z tego wszystkiego jaśnie się pokazuje, że P. Guizot nie ośmiela się zająć krzesła prezesowskiego, i że Marszałek Soult tylko w ostatecznym razie, zrzecze się prezesostwa i przywiązanéj do tego urzędu płacy.

— Prócz 12,000 ludzi posłanych już do Afryki, rząd przeznaczy 7,930 ludzi na uzupełnienie stojących tam połków; liczba ta atoli jest jeszcze niedostateczną, ostatnie bowiem wypadki znacznie półki w Algieryi stojące przerzadziły.

Dnia 10 *listopada.*

Mówią, że rząd francuzki prosił Ojca św. o kapelusze kardynalskie, dla Arcybiskupów z Aix i Bourges, i że dwór Rzymski chętnie się do tego przychylił.

— Dzienniki Algierskie, z dnia 5-go listopada, zawieraja następującą wiadomość: Arabowie z okolic Teniet-el Haad, przybyli w zeszłą Sobotę do Algieru, przynieśli wiadomość, że Marszałek Xiążę Isly wykonał wielką napaść na zbuntowane plemiona, zgromadzone w miejscu odległem o 25 mil od Ain-Tukeria a o. 8 mil na południe od Teniet-el-Had. Marszałek ukrył swój pochód, i szedł najwięcéj w nocy, z jazdą francuzką i Arabską, oraz częścią piechoty na muły wsadzoną. Arabowie niespodzianie napadnięci mają 200 ludzi zabitych i prawie tyleż ranionych. Wszystkie ich trzody dostały się w ręce naszéj kolumny, a jeżeli wierzyć można opowiadaniu krajowców, liczba zabranego bydła dochodzi do szesnastu tysięcy. Jeńców pojmano 600 do 800. Naszych mało nawet raniono, między tymi znajduje się dwóch oficerów. Wypadek téj wycieczki sprawił mocne wrażenie na sąsiednich pokoleniach.

— Donoszą z Tenes, że mianowany przez nas Aga pokolenia Sbeah, został publicznie zamordowany, w następujący sposób. Znajdował się on w swym namiocie, aby

своей палаткѣ, и по обыкновенію слушалъ жалобы и производилъ расправу. Когда Арабы подошли къ нему для цѣлованія руки, тогда одинъ изъ нихъ пронзилъ кинжаломъ его грудь и положилъ на мѣстѣ. Кажется, что къ такому смертоубійству склонилъ Араба Шерифъ-Бумаза, находящійся въ этихъ сторонахъ.

Англія.

Лондонъ, 7 Ноября.

Результатъ вчерашняго засѣданія совѣта министровъ еще неизвѣстенъ; трудно даже знать, состоялось ли какое постановленіе на этомъ засѣданіи. Между тѣмъ носятся слухи о возникшемъ якобы несогласіи между членами совѣта. Герцогъ Веллингтонъ хочетъ помѣстить въ кабинетъ графа Эленборо, на мѣсто почтъ-директора графа Лонсдаля, или на мѣсто министра колоній, лорда Станлея; однако сэръ Робертъ Пиль не только противится этому, но даже убѣждаетъ герцога Веллингтона выйти изъ министерства.

— Герцогъ Веллингтонъ отдалъ приказъ генераламъ, начальствующимъ надъ округами, съ изъясненіемъ подробнаго наставленія, при какихъ обстоятельствахъ и съ какимъ ограниченіемъ могутъ они впредь снабжать отпусками подчиненныхъ офицеровъ, унтеръ офицеровъ и нижнихъ чиновъ.

— Депутація Дублинскаго магистрата и комитетъ тамошняго народнаго собранія, созваннаго Дублинскимъ лордомъ-меромъ, 3-го числа с. м., имѣла аудіенцію у лорда-намѣстника Ирландіи, съ цѣлію представить ему предположенія на счетъ мѣръ, какія должно предпринять противъ угрожающаго нищенства. Предположенія сіи слѣдующія: 1) доставить народу занятія при общественныхъ зданіяхъ; 2) открыть гавани для всякаго рода жизненныхъ припасовъ, и запретить вывозъ хлѣба; 3) учредить народные хлѣбные магазины; 4) прекратить куреніе водки; и 5) сдѣлать заемъ по крайней мѣрѣ въ 1 милліонъ ф. ст., при ручательствѣ лѣснаго департамента, для покупки на эти деньги хлѣба. Въ отвѣтъ на сіе, лордъ-намѣстникъ, лордъ Гейтесбури объявилъ, что правительство занимается этимъ дѣломъ съ большимъ усердіемъ, и что оно предписало произвести ученое изслѣдованіе на счетъ господствующей картофельной болѣзни, но что донесенія начальства изъ разныхъ частей страны слишкомъ разногласны, и потому объ угрожающей опасности ничего достовѣрнаго не льзя сказать, пока хлѣбъ не будетъ окончательно собранъ; однако онъ безъ всякаго замедленія препроводитъ правительству предоставленныя ему предположенія, а между тѣмъ не можетъ предпринять никакихъ мѣръ въ этомъ отношеніи, потому что онѣ того рода, что безъ одобренія парламента не могутъ быть приведены въ дѣйствіе.

— Королева, во вниманіе къ заслугамъ сэръ Арчера Ши, который въ теченіи 14 лѣтъ былъ предсѣдателемъ королевской академіи изящныхъ искусствъ, пожаловала вдовѣ его, 200 ф. ст, пожизненнаго пенсіона.

— Изъ журнала *Times*: Необыкновенныя скачки происходили въ прошедшемъ мѣсяцѣ. Участниками въ оныхъ были: Франція и Германія, пунктомъ отбытія—Бомбай, цѣлію—Лондонъ, а путемъ—море и широкій материкъ Европы. Мы здѣсь говоримъ о новой Остъ-Индской почтѣ, или лучше о новой ея дорогѣ чрезъ Германію, которую знаменитый инженеръ Г. Вагорнъ первый предложилъ и рѣшился убѣдить въ предпочтительнѣйшимъ удобствѣ оной, Донынѣ почта сія, какъ извѣстно, доставляема была чрезъ Суэзскій перешеекъ и Александрію въ Марсель, откуда по Франціи слѣдовала въ Кале, а отсюда уже чрезъ Дувръ въ Лондонъ. Дорога, указанная Г. Вагорномъ, идетъ изъ Александріи въ Тріэстъ, изъ Тріэста чрезъ Германію въ Остенде, а отсюда также чрезъ Дувръ въ Лондонъ. Преимущество одной дороги передъ другою, будетъ зависѣть отъ того, которою изъ нихъ можно прежде достигнуть Лондона. Первый опытъ совершенъ былъ, какъ мы уже сказали, въ прошедшемъ мѣсяцѣ, и въ этотъ разъ преимущество оказалось на сторонѣ Австріи, благодаря искуству и энергіи г-на Вагорна, который сѣвъ на корабль въ Александріи 1-го Октября, явился въ Лондонѣ 31-го числа, тогда какъ обыкновенная почта чрезъ Марсель, прибыла туда же только 3-го Ноября. Предметъ этотъ возбудитъ живое

według zwyczaju, słuchać zażaleń i wymierzać sprawiedliwość, kiedy przybyli Arabowie dla ucałowania rąk jego. Jeden z nich, podnosząc się, zadał mu puginałem cios w piersi i zabił go na miejscu. Zdaje się, że przyczyną tego morderstwa, są poduszczania Szeryfa Bu-Mazy, przebywającego w tamtych okolicach.

Anglia.

Londyn, 7 listopada.

Wypadek wczorajszéj rady Ministrów nie jest jeszcze wiadomy; trudno jest nawet wiedzieć czyli te wszystkie narady do jakiegobądźkolwiek doprowadziły postanowienia. Tymczasem pomnażają się pogłoski o zachodzacém rozdwojeniu między członkami gabinetu. Xiążę Welington pragnie jakoby umieścić w gabinecie Hr. Ellenborough, albo w miejsce Hr. Lonsdale, jako pocztmistrza jeneralnego, albo też zamiast Lorda Stanley, Ministra osad; atoli Sir Robert Peel nie tylko sprzeciwa się temu, ale nadto chce skłonić Xięcia Wellingtona do opuszczenia gabinetu.

— Xiąże Wellington wydał rozkaz do Jenerałów, będących dowódzcami okręgowemi, w którym dokładnie przepisuje im, śród jakich okoliczności i z jakiemi ograniczeniami mogą nadal udzielać urlopy podwładnym sobie oficerom, podoficerom i żołnierzom.

— Deputacya Magistratu Dublińskiego i Komitet tamecznego zgromadzenia narodowego, zwołanego przez Lorda-Majora Dublina, miały d 3 b. m. posłuchanie u Lorda Namiestnika Irlandyi, w celu podania mu propozycyi do zapobieżenia nędzy. Propozycye te są: 1) aby lud zatrudniać przy budowlach publicznych; 2) aby porty otworzyć dla wszelkiego rodzaju żywności, a zamknąć dla wywozu zboża; 3) aby założyć publiczne magazyny zboża; 4) aby zakazać dystylowania wódki, i 5) aby zaciągnąć pożyczkę przynajmniéj 1 milion f szt., za poręczeniem departamentu lasów, w celu zakupienia za te pieniądze zboża. Lord Namiestnik, Lord Heytesbury, oświadczył w odpowiedzi swojéj, że rząd zajmuje się tą sprawą z największą troskliwością, i że zalecił naukowe zbadanie panującéj zarazy kartofli, ale że raporta władz z pojedyńczych części kraju są bardzo sprzeczne, i dla tego pewnego zdania o rozciągłości tego złego wyrzec nie można, dopóki zbiory daléj nie postąpią; że jednak bez żadnéj straty czasu prześle rządowi podane sobie propozycye; ale że sam tém mniéj jakiebądź środki w tym względzie przedsięwziąć może, iż takowe po większéj części są tego rodzaju, że bez przyzwolenia Parlamentu nie mogą być załatwione.

— Królowa, ze względu na zasługi Sir Archera Shee, który 14 lat był Prezesem Królewskiéj Akademii sztuk pięknych, wyznaczyła wdowie jego, 200 funtów szterlingów, dożywotniéj pensyi.

— Z *Times*: Największe i najważniejsze wyścigi, jakich świat kiedykolwiek był świadkiem, odbyły się w przeszłym miesiącu. Współubiegającemi się w nich stronami były Francya i Niemcy; punktem wyjścia Bombay, celem Londyn, a drogą, morza Azyi i szeroki stały ląd Europy. Mówimy tu o nowéj poczcie Wschodnio-Indyjskiéj, czyli raczéj o nowéj jéj drodze przez Niemcy, którą sławny inżynier P. Waghorn, piérwszy zaproponował i większą jéj dogodność udowodnić zamierzył. Poczta ta dotąd, jak wiadomo, przebywszy międzymorze Suez, odwożona była statkami parowemi z Alexandryi od Marsylii, skąd szła przez całą Francyą do Calais, a ztamtąd przez Dover do Londynu. Droga P. Waghorn idzie z Alexandryi do Tryestu, z Tryestu przez Niemcy do Ostendy, a ztamtąd również przez Dover do Londynu. Pierwszeństwo jednéj z nich nad drugą, zależeć będzie do tego, którędy pierwéj stanie się w Londynie. Piérwsza proba rzeczonych wyścigów odbyła się, jak się rzekło, w przeszłym miesiącu, i tą razą zwycięztwo wypadło na stronę Austryi, dzięki biegłosci i energii P. Waghorn, który wypłynąwszy z Alexandryi d. 1 października, stanął w Londynie d. 31; podczas gdy zwykła poczta przez Marsylią, dopiéro d. 3 listopada przybyła." Przedmiot ten zajmuje żywo cały świat handlowy; nie sądzą jednak, aby ta piérwsza próba była już dostateczną do przechylenia stanowczo szali zwycięztwa. Teraźniejszy pośpiech przez Niemcy, mógł zależeć od oko-

участіе всего торговаго міра; однако не думаютъ, чтобы этого перваго опыта была уже достаточно для того, чтобы эта дорога получила рѣшительный перевѣсъ. Настоящая предпочтительнѣйшая скорость чрезъ Германію могла произойти отъ случайныхъ обстоятельствъ, кои легко могутъ измѣниться; тѣмъ болѣе, что за пять предъ симъ лѣтъ опытъ произведенный инженеромъ Остъ-Индской компаніи, г-мъ Виттенуномъ, оказался не въ пользу Германіи.

8 Ноября.

Адмиралтейство получило извѣстіе, что Его Императорское Высочество, Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ, прибудетъ на сей недѣлѣ въ Плимутъ, откуда изволитъ отправиться въ дальнѣйшій путь, въ Италію и Сицилію. Баронъ Бруновъ уже нѣсколько дней, какъ выѣхалъ изъ Лондона въ Плимутъ, гдѣ будетъ ожидать прибытія Его Императорскаго Высочества, намѣревающагося пробыть въ семъ городѣ около недѣли.

— Продолжавшіяся уже съ недѣлю, безпрестанныя засѣданія кабинета, подали поводъ къ мнѣнію, что правительство сдѣлаетъ новое постановленіе для свободнаго ввоза хлѣба изъ-за границы. Но такъ какъ вчера нѣкоторые изъ министровъ выѣхали изъ столицы, не обнародованъ никакого постановленія, то можно полагать, что совѣщанія кончились ничѣмъ. Такимъ образомъ, законъ о хлѣбѣ сохраняетъ свою силу, и по этому поводу, въ *Times* и другихъ оппозиціонныхъ журналахъ, дѣлаютъ упреки сэръ Роберту Пилю. Во всякомъ случаѣ, не подлежитъ сомнѣнію, что, хотя и таковъ былъ результатъ министерскихъ совѣщаній, однако мнѣнія, относительно закона о хлѣбѣ, были раздѣлены въ кабинетѣ; сэръ Робертъ Пиль требовалъ его реформы, но наконецъ уступилъ преобладающему сопротивленію герцога Веллингтона, который вліяніемъ своимъ поддержалъ означенный законъ.

— По получаемымъ со всѣхъ сторонъ Англіи извѣстіямъ, урожай нынѣшняго года, касательно количества хлѣба, былъ скуденъ, и относительно качества весьма неблагопріятенъ. Въ текущемъ году, изъ всѣхъ государствъ Европы, только въ Даніи и Венгріи урожай хлѣба обиленъ.

— Сэръ Робертъ Пиль, послѣ выздоровленія отъ болѣзни, отправился сегодня вмѣстѣ съ лордомъ Абердиномъ въ Виндзорскій замокъ, для представленія Королевѣ. Почтенный баронетъ пріѣдетъ въ Лондонъ въ будущій Понедѣльникъ.

— Бывшій въ послѣднее время посланникомъ при С. Петербургскомъ дворѣ, лордъ Стюартъ де Ротзей, скончался вчера въ загородномъ домѣ своемъ въ Гампшейрѣ, на 67 году жизни. Послѣ него не осталось наслѣдниковъ, почему со смертію его прекращается въ фамиліи покойнаго званіе пера.

Италія.

Римъ, 3 Ноября.

Третьяго дня, въ праздникъ Всѣхъ Святыхъ, Его Святѣйшество Папа совершалъ Богослуженіе въ Сикстинской церкви, при чемъ присутствовали всѣ Кардиналы и многія знатныя лица.

— Сегодня прибылъ сюда изъ Палермо Россійскій курьеръ съ извѣстіемъ, что Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій только 26 с. м. прибудетъ въ Римъ; такъ какъ Король Неаполитанскій упросилъ Августѣйшаго Гостя своего пробыть у него нѣсколько дней долѣе.

— Министръ Императорскаго Двора, князь Волконскій, прибылъ сюда, вчера, вечеромъ, и намѣренъ пробыть здѣсь большую часть зимы.

Палермо, 30 Октября.

25-го числа с. м., прибылъ сюда Неаполитанскій Король, въ сопровожденіи Ихъ Высочествъ своихъ братьевъ: герцога Людовика графа Аквила съ супругою и принца Франца, графа Траппани. Тотчасъ послѣ выхода на берегъ, и привѣтствія отъ имени Его Величества Государя Императора Всероссійскаго посланникомъ Его при Неаполитанскомъ дворѣ, графомъ Потоцкимъ, Король и принцы отправились въ Королевскій дворецъ, гдѣ ихъ ожидалъ Августѣйшій Монархъ, и за симъ вмѣстѣ съ Его Величествомъ изволили прибыть въ Оливуцо, гдѣ Высокіе путешественники приняты были Государынею Императрицею Всероссійскою. Его Величество Неаполитанскій Король, вмѣстѣ съ своими братьями, отправил-

liczności przypadkowych, które łatwo zmienić się mogą; tém bardziéj, że już przed pięcią laty czyniona podobnaż proba przez inżyniera kompanii Wschodnio-Indyjskiéj P. Wittenoon, wypadła niepomyślnie dla Niemiec.

Dnia 8 listopada.

Admiralicya została zawiadomioną, że Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże Konstantyn Nikołajewicz, w ciągu bieżącego tygodnia przybędzie do Plymouth, skąd uda się w dalszą podróż do Włoch i Sycylii. Baron Brunnow od dni kilku już wyjechał z Londynu, aby czekać w Plymouth na przybycie Wielkiego Xięcia, który w témże mieście około tygodnia bawić zamierza.

— Nieustanne od tygodnia narady gabinetu, dały powód do mniemania, iż rząd wyda nowe postanowienie co do praw zbożowych i wolnego przywozu zboża z zagranicy. Gdy jednak wczoraj kilku Ministrów wyjechało ze stolicy, a żadne postanowienie ogłoszeném nie zostało, można więc wnioskować, że obrady spełzły na niczém. Taką rzeczą prawa zbożowe pozostają nadal w swéj mocy, i z tego powodu *Times* i inne pisma oppozycyjne, zawzięte czynią zarzuty Sir Robertowi Peel. W każdym razie, rzeczą jest niewątpliwą, iż chociaż taki jest skutek narad ministeryalnych, jednakże zdania co do praw zbożowych były w gabinecie nader podzielone; mianowicie Sir Robert Peel żądał koniecznie ich reformy, i ustąpił jedynie przeważnemu oporowi Xięcia Wellington, który powagą wpływu swojego rzeczone prawa utrzymał.

— Wiadomości dochodzące ze wszystkich części Anglii świadczą, że zbiór pszenicy tegoroczny, co do ilości ziarna, jest szczupły, a co do gatunku jego, zły. W tym roku, ze wszystkich krajów Europejskich, Dania i tylko Węgry mają podostatkiem zboża.

— Sir Robert Peel, wróciwszy do zdrowia, udał się dzisiaj z Lordem Aberdeen do zamku Windsorskiego, w celu złożenia Królowéj swego uszanowania. Szanowny Baronet dopiéro w przyszły Poniedziałek wroci do Londynu.

— Lord Stuart do Rothsay, który w ostatnich czasach był Posłem przy dworze Petersburgskim, umarł zawczoraj, w swoim domu wiejskim w Hamshire, w 67 roku życia swego. Że nie zostawia dziedziców, z jego zatém zgonem, gaśnie parostwo, które dzierżył.

Włochy.

Rzym, 3 listopada.

Onegdaj, jako w dzień Wszystkich Świętych, Ojciec Święty celebrował osobiście Mszę św. w kaplicę Syxtyńskiéj; wszyscy Kardynałowie i wiele znakomitych osob znajdowala się na téj uroczystości.

— Dzisiaj przybył tu z Palermo goniec Rossyjski z wiadomością, że Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rossyi dopiéro d. 26 b. m. przybędzie do Rzymu; albowiem Krol Jmć Neapolitański uprosił swego Dostojnego Gościa, aby u niego kilka dni dłużéj zabawił.

— Minister Dworu Cesarskiego, Xiąże Wołkoński, przybył tu wczoraj wieczorem i ma bawić przez większą część zimy.

Palermo, 30 października.

Dnia 25 b. m. przybył tu Krol Neapolitański, w towarzystwie Krolewiczów braci swoich: Xięcia Ludwika Hrabiego Aquila z małżonką, i Xięcia Franciszka, Hr. Trappani. Zaraz po wylądowaniu, powitani w imieniu N. Cesarza Wszech Rossyi przez Posła Jego przy dworze Neapolitańskim, Hr. Potockiego, udali się wszyscy do Królewskiego pałacu, gdzie na nich oczekiwał N. Monarcha, i następnie razem z Nim do Olivuzzo, gdzie N. Cesarzowa Dostojne Grono przyjęła. Król Jego Mość Neapolitański, wraz z braćmi, odjechał potém na chwilę do miasta, skąd znowu, w sukniach cywilnych, na obiad do Olivuzzo przybyli.

ся обратно, на время, въ городъ, откуда снова, въ частномъ платьѣ, всѣ прибыли къ обѣденному столу въ Оливуцо.

— Состояніе здоровья Государыни Императрицы улучшилось дотого, что Ея Величество 25-го числа, по полудни, вмѣстѣ съ Государемъ Императоромъ изволила прогуливаться въ саду; вчера также видѣли Ея Величество, въ черномъ утреннемъ платьѣ и легкой солоненной шляпѣ, когда Государыня Императрица въ 8 часовъ утра, изволила выходить въ садъ, гдѣ Ея Величество ожидалъ уже Государь Императоръ.

26-го числа, въ Воскресенье, пользуясь прекрасною погодою, несмѣтныя толпы народа, въ экипажахъ и пѣшкомъ, отправились въ Оливуццо, чтобы насладиться лицезрѣніемъ Ихъ Величествъ. Государь Императоръ и Государыня Императрица вмѣстѣ съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Ольгою Николаевною и принцемъ Альбертомъ Прусскимъ, изволили при этомъ выйти на балкомъ и раскланяться съ народомъ.

27 числа въ полдень, Августѣйшіе Путешественники изволили отправиться въ экипажахъ назавтракъ въ Вилла-Фаворита, послѣ чего Ихъ Императорскія Величества осматриваяи паркъ и садъ Вилла-Фаворита. Послѣобѣденное время протекло пріятно; придворный этикетъ былъ оставленъ и всѣ присутствовавшіе одѣты были по сельски. Ея Императорское Высочество Великая Княжна Ольга Николаевна была въ соломенной шляпѣ *alla Contadina*. Вилла Фаворита лежитъ въ прекрасномъ округѣ Конкадеро, среди оливковыхъ, померанцовыхъ, лимонныхъ и другихъ южныхъ деревьевъ; высокія горы охраняютъ ее отъ холодныхъ сѣверныхъ и сѣверо-западныхъ вѣтровъ а равно и отъ знойнаго южнаго Сироко. Въ сумерки, Августѣйшіе Путешественники возвратились въ Палермо.

28-го числа Государь Императоръ изволилъ заниматься дѣлами, а Государыня Императрица съ дамами свиты Своей, и въ сопровожденіи герцога Серра ди Фалько, изволила посѣщать замѣчательнѣйшія церкви столицы.

Вчера, при подошвѣ горы Пеллегрино, происходило ученье расположенныхъ здѣсь четырехъ полковъ пѣхоты, трехъ эскадроновъ драгунъ, и четырехъ баттарей артиллеріи.

— Принцы Сардинскіе, которые не могли найти себѣ квартиры въ городѣ, гдѣ всѣ домы заняты, помѣщались на своемъ пароходѣ, и въ ночи съ 27 на 28 выѣхали въ Неаполь; говорятъ, что они снова сюда возвратятся.

Греція.

Аѳины, 19 *Октября*.

15-го с. м., въ 8 часовъ вечера, пушечная пальба съ стоящихъ въ гавани линейныхъ кораблей, возвѣстила о прибытіи Короля и Королевы, которые, спустя полчаса послѣ сего, пріѣхали въ столицу и радостно были привѣтствованы жителями. Всѣ домы были иллюминованы, а балконы и окна наполнены женщинами, мужчины же толпились на улицахъ. Во дворцѣ встрѣтили Короля депутаціи сената и палаты депутатовъ, а на другой день была аудіенція для посланниковъ.

Египетъ.

Александрія, 10 *Октября*.

Вице-Король отправился 4 с. м. въ Каиръ, гдѣ будетъ праздновать бракосочетаніе младшей своей дочери съ Кіамиль-Пашею. По сему поводу будутъ даны большія празднества. Приданное невѣсты чрезвычайно богато.

— Изъ Александріи сообщаютъ объ особенной экспедиціи, которая скоро приведена будетъ въ дѣйствіе. Съ 19-го Августа ловятъ во всемъ Египтѣ, по повелѣнію Вице-Короля, собакъ, какія только попадутся на глаза, и доставляютъ ихъ полицейскому начальнику, Агѣ-Пашѣ, который за каждую изъ нихъ плотитъ по 10 перовъ изъ государственнаго казначейства. Всѣ эти собаки назначаются для истребленія несмѣтнаго числа волковъ и дикихъ кабановъ, причиняющихъ въ разныхъ частяхъ Египта чрезвычайный вредъ стадамъ и полямъ. Слишкомъ 600 этихъ четвероногихъ воиновъ по-

— Stan zdrowia N. Cesarzowej tak się już polepszył, iż z dnia 25 po południu, w towarzystwie N. Cesarza Jego Mości, przechadzała się w ogrodzie; wczoraj także widziano Dostojną Monarchinią, w czarném porannéem ubraniu i lekkim tylko kapeluszu słomiannym, wychodzącą ze swoich pokojów, o godz. 8 éj rano, i udającą się do ogrodu, gdzie na Nią N. Cesarz oczekiwał.

W Niedzielę, d. 26, korzystając z najpiękniejszéj pogody, nieprzeliczone tłumy ludu, w powozach i pieszo, udały się do Olivuzzo, aby oglądać oblicze NN. Cesarstwa Ich Mość, którzy też, wraz z J. C. W. Wielką Xiężniczką Olgą Nikołajewną i Xięcia Albertem Prusskim, raczyli ukazać się na balkonie, i powitali uprzejmie zgromadzoną ludność.

Dnia 27-go o południu, Dostojne Grono udało się powozami na śniadanie do Villa Favorita; poczém NN. Państwo zwiedzili wielki ogród i park tejże willi. Całe po-południe upłynęło rozkosznie; zwyczaje dworskie były zawieszone, a wszyscy obecni ubrani byli po wiejsku. J. C. W. Wielka Xiężniczka Olga Nikołajewna miała kapelusz słomiany *alla Contadina*. Pomieniona willa leży w najpiękniejszéj części okręgu Concadero, wśród gajów oliwnych, pomarańczowych, cytrynowych i innych południowych roślin; wysokie góry osłaniają ją od zimnych wichrów północnych i północno-zachodnich, tudzież od parnego południowego Siroko. Przy schyłku dnia wrocono do Palermo.

Dnia 28 go, N. Cesarz pracował w Olivuzzo, a N. Cesarzowa z całym orszakiem dam, pod przewodnictwem Xięcia Serra di Falco, zwiedzała celniejsze kościoły stolicy.

Wczoraj, u stóp góry Pellegrino, odbywały się ćwiczenia tutejszéj załogi, złożonéj z cztérech półków piechoty, trzech szwadronów dragonów i cztérech bateryi artylleryi.

— Xiążęta Sardyńscy, którzy nie mogąc znaleść mieszkań w przepełnionych domach gościnnych, pozostali na pokładzie swoich parostatków, odpłynęli do Neapolu w nocy z 27 na 28; słychać jednak, że znowu tu powrócą.

Grecya.

Ateny, 19 *października*.

Dnia 15 b. m., o 8-éj godzinie wieczorem, huk dział z okrętów linijowych w porcie Piraeus, zawiadomił nas o przybyciu Królestwa Ich Mość, którzy wpół godziny potém wjechali do stolicy, witani jak najradośniéj przez mieszkańców. Piechota załogi stanowiła szpaler, od bramy miasta do pałacu; wszystkie domy były oświecone, balkony i okna napełnione kobiétami, a ulice zajęte przez mężczyzn. W pałacu oczekiwały na Monarchę deputacye: Izby Deputowanych i Senatu, a nazajutrz Posłowie mieli posłuchanie.

Egipt.

Alexandrya, 10 *października*.

Wice-Król odjechał 4-go b. m. do Kairu, gdzie obchodzone będą zaślubiny jego najmłodszéj corki z Kiamil-Baszą. Z tego powodu wielkie uroczystości mieć będą miejsce. Na wyprawę dla narzeczonéj wydano ogromne summy.

— Z Alexandryi donoszą o osobliwszéj wyprawie wojennéj, ktora wkrotce rozpoczętą zostanie. Od d. 19-go sierpnia łowią w całym Egipcie, na rozkaz Wice Króla, wszystkie psy, jakie tylko dostrzeżone być mogą, i przystawiają je do naczelnika policyi, Agi-Baszy, który za każdą sztukę po 10 perów ze skarbu publicznego wypłaca. Wszystkie te psy stanowią zaciąg wojenny, przeznaczony ku wytępieniu niezliczonych wilków i dzików, które w różnych okolicach Egiptu trzody i pola niesłychanie niszczą. Przeszło 600 tych czworonożnych wojowników wsadzono już na okręty Nilowe, by je przewieść na pole sławy. Każdy z nich, czy to brytan, czy legawiec, czy gończy, dosta-

мѣщено уже на Нильскія суда, съ тою цѣлію чтобы доставить ихъ на поле брани. Каждая изъ этихъ собакъ, не смотря на породу къ какой она принадлежитъ, получаетъ въ сутки половину обыкновеннаго порціона египетскаго солдата. Самъ Ага-Паша, со своими адъютантами, лично начальствуетъ надъ этою экспедиціею.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Iоркъ, 15-го Октября.

Въ газетѣ *New-York Herald* сообщаютъ слѣдующее: „Намъ извѣстно изъ достовѣрнаго источника, что извѣстное число искателей приключеній, молодыхъ и рѣшительныхъ людей, исполненныхъ храбрости и энергіи, намѣрено отправиться къ сѣвернымъ провинціямъ Мексики и Калифорніи по тѣмъ же видамъ, которыми одушевлены были прежде Техасскіе поселенцы, по вліянію коихъ провинція эта объявила себя сначала независимою, а за симъ присоединилась къ Штатамъ. Всѣмъ извѣстно, что движеніе, произведшее присоединеніе Техаса къ Штатамъ, было заблаговременно устроено въ Нью-Iоркѣ за 10 или 12 лѣтъ предъ симъ тѣми же лицами, кои теперь управляютъ Соединенными-Штатами.

— Изъ Варшавы (Варшавъ), что въ Иллинуасской землѣ, сообщаютъ отъ 17 Сентября, о новой схваткѣ Мормонской секты съ тамошними жителями; причемъ погибло около 20-ти человѣкъ. Тамъ состоялось рѣшительное постановленіе изгнать оттуда эту фанатическую секту.

— Народонаселеніе Нью-Iорка состоитъ теперь изъ 366,785 жителей; во всемъ же штатѣ (округѣ) находится 2,870,000 жителей.

— Вотъ одно происшествіе, характеризующее американскіе нравы, случившееся въ гудсонскомъ судилищѣ. Г. Джонъ фанъ Буренъ, сынъ бывшаго президента Соединенныхъ Штатовъ, генералъ-адвокатъ, во время засѣданія въ судилищѣ началъ кулачный бой (боксировать) съ какимъ то Г. Iорданомъ. Борьба продолжалась съ большимъ ожесточеніемъ и съ одинаковымъ съ обѣихъ сторонъ успѣхомъ, при многочисленнѣйшемъ собраніи публики и безпрерывныхъ крикахъ: въ порядокъ“ Наконецъ Шерифы успѣли развести боксировавшихъ, и генералъ-адвокатъ вмѣстѣ со своимъ противникомъ, выведенные за рѣшетку присутствія, приговорены были къ аресту на 24 часа *за нарушенія уваженіе къ судилищу*.

— Въ газетѣ *Courrier des Etats-Unis* сообщаютъ слѣдующій анекдотъ, подъ названіемъ: *Неравная партія*, за достовѣрность коего ручаются. Назадъ тому шесть лѣтъ, поссорились два джентельмена въ Массачусетсѣ; слѣдствіемъ этой ссоры было то, что одинъ изъ нихъ послалъ другому вызовъ на дуэль. Вызванный отвѣчалъ однако, что не можетъ согласиться на это, потому что партія не равна: „Я женатъ, а вы холостой, и наши общественныя отношенія не одинаковы,“ отвѣчалъ онъ. Чрезъ нѣсколько времени первый опять послалъ своему противнику прежній вызовъ, прилагая копію съ своего свадебнаго контракта. Но второй представилъ отвѣтъ, изъясняя, что у него родился уже сынъ, а противникъ бездѣтенъ. Чрезъ годъ первый опять послалъ свой вызовъ, объявляя, что и у него родился сынъ.— „Партія все еще не равна, послѣдовалъ снова отвѣтъ: у васъ только еще одинъ сынъ, а у меня уже сынъ и дочь,“ отвѣчалъ второй. Черезъ годъ родилась дочь и у перваго, но между тѣмъ второй былъ отцемъ двухъ сыновей; и такъ стороны были опять неравны. Не смотря на то злоба противниковъ ни сколько не ослабѣвала; вызывающій ежегодно возобновляетъ свое требованіе, и ежегодно получаетъ прежній отвѣтъ, съ присовокупленіемъ законныхъ метрическихъ свидѣтельствъ. Теперь дѣтей у одного шестеро, а у другаго семеро, но споръ все еще не конченъ.

— 10-го Сентября, въ Бостонѣ, скончался на 66 году отъ роду самый ученый законовѣдецъ Соединенныхъ Штатовъ, судья Iосифъ Шторэй, профессоръ обоихъ правъ гарвардскаго университета, авторъ многихъ сочиненій по части законовѣдѣнія, пользующихся извѣстностію и въ Европѣ.

je na dzień połowę zwykłej porcyi egipskiego żołnierza. Sam Aga-Basza, ze swemi adjutantami, kieruje osobiście tą wyprawą.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej.

Nowy-York, 15 *października.*

W gazecie *New-York Herald* czytamy co następuje: „Dowiadujemy się z dobrego źrodła, że pewna liczba awanturników, ludzi młodych i na wszystko gotowych, pełnych zresztą odwagi i energii, zabiera się wyjechać do północnych prowincyi Mexyku i Kalifornii, w tych samych widokach, które ożywiały przedtem osadników Texańskich, i skutkiem których naprzód ta prowincya ogłosiła się niepodległą, a następnie przyłączyła się do Stanów. Wiadomo powszechnie, że poruszenie, które sprowadziło połączenie się Texas ze Stanami, było zawczasu ukartowane w Nowym Yorku przed laty 10 lub 12, przez te same osoby, co są dziś na czele rządu tego kraju.“

— Z Warszawy (Warsaw) w kraju Illinois, donoszą pod d. 17 września, o nowej utarczce sekty Mormonów z tamtejszemi mieszkańcami, przyczem kilkunastu ludzi utraciło życie. Postanowiono tam ostatecznie wypędzić z kraju tę fanatyczną sektę.

— Ludność New-Yorku wynosi obecnie 366,785 dusz; całego zaś stanu (kraju) 2,870,000 dusz.

— Oto jest jedna ze scen, malująca obyczaje amerykańskie, która się zdarzyła w trybunale w Hudson p. John van Buren, syn byłego Prezydenta Stanów-Zjednoczonych, Adwokat jeneralny, podczas posiedzenia sądu, pobił się na boksy z niejakim P. Jordan. Walka trwała z wielką zaciętością i z równém z obu stron szczęściem, wśród największego tumultu publiczności i nieustannego wołania: „do porządku“. Nakoniec Szeryfom udało się rozjąć walczących, i Adwokat jeneralny, wraz ze swoim przeciwnikiem, wypchnięci za kratki sądowe, skazani zostali na 24 godzin aresztu za *ubliżenie godności trybunału.*

— Gazeta *Courier des Etats Unis* umieszcza następującą anegdotę, p. t. *Nierówność Stron*, za której prawdziwość zaręcza. Dwaj obywatele z Massachusett, pokłócili się z sobą przed sześcią laty, i jeden z nich wyzwał drugiego na pojedynek. Wyzwany wszakże zamiast stanąć, oświadczył, iż nie może zgodzić się na to, z powodu, iż strony są nie równe: „Ja jestem żonaty, rzekł, a mój przeciwnik bezżenny; towarzyskie stosunki nasze nie są jednakowe.“ Po niejakim czasie, wyzywający ponowił swoje wyzwanie, dołączając do niego w kopii kontrakt zawartego świeżo małżeństwa. „Strony są zawsze nie równe—odpowiedział znowu wyzwany; ja mam już syna, a pan jeszcześ bezdzietny“ Wyzywający uznał słuszność powodu, ale po roku przysłał nowy kartel, dołączając chrzestną metrykę syna. „Strony są jeszcze nie równe, nastąpiła znowu odpowiedź: pan masz jednego syna, a ja mam już syna i córkę.“ Po roku Bóg dał też córkę wyzywającemu, ale tymczasem wyzwany był już ojcem dwóch synów; strony więc były znowu nie równe. Mimo to, zawziętość przeciwników nie ostygła bynajmniej; wyzywający ponawia corok swoje wyzwania, i corok podobnąż otrzymuje odpowiedź; ma się rozumieć z dołączeniem urzędowych metryk. Liczba ich dzieci jest już 6 i 7, a spór dotąd nie załatwiony.

— Dnia 10 września, umarł w Bostonie, w wieku lat 66, najuczeńszy prawnik Stanów-Zjednoczonych. Sędzia Józef Story, Professor obojga praw przy uniwersytecie w Harvard, autor wielu dzieł prawnych, znanych w Europie.

ВИЛЬН. въ Тип. Ѳ. Гликсберга— Печ. позвол. 16 г. Ноября 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мухинъ.